

Vergadering Bestuurlijke Stuurgroep Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen

Datum : donderdag 23 juni 2016

Tijdstip : 10:00 – 12:00

Locatie : Raadszaal gemeente Winsum

Aanwezig : Dhr. Van de Nadort (Ten Boer), dhr. Beukema (Delfzijl), dhr. Ten Brink (Slochteren), mw. Pot (Appingedam), mw. Pijs (namens het Rijk), dhr. Eikenaar (Provincie Groningen), dhr. Den Oudsten (Groningen), mw. Van Beek (Eemsmond), dhr. Rodenboog (Loppersum), dhr. Wiersma (De Marne), dhr. De Jonge (Hoogezand-Sappemeer), dhr. Michels (Winsum), dhr. Bakker (Bedum), dhr. Alders (NCG), dhr. De Boer (NCG), dhr. (10)/(2e) (NCG, verslag).

Afwezig : dhr. Munniksma (Menterwolde).

1. Opening

De vergadering start met de presentatie van LTO (agendapunt 4) en vervolgens wordt de agenda opgepakt.

2. Verslag en afsprakenlijst bestuurlijke stuurgroep 25 april en 26 mei 2016

Geen opmerkingen, vastgesteld.

3. Mededelingen

3a. Terugkoppeling Maatschappelijke Stuurgroep 20 juni 2016

Het schadeprotocol is uitgebreid besproken. Met betrekking tot de presentatie van LTO/NAM vroeg de maatschappelijke stuurgroep onder andere aandacht voor voormalige boerderijen die in particulier bezit zijn (in dat geval is er geen mogelijkheid om aan te sluiten bij bedrijfseconomische overwegingen).

3b. Voortgang uitvoering door de NCG

- De NCG licht toe: het inspectieprogramma van 1450 woningen vindt nu plaats; de validatie van verschillende woningtypen genereert naar verwachting wat meer snelheid. Het huurdersplatform wil mogelijk zitting nemen in de maatschappelijke stuurgroep. Het aantal versterkingspunten van de NCG wordt met zes locaties uitgebreid naar in totaal elf.
- De heer Van de Nadort (Ten Boer) vraagt naar het vervolg van de versterking, wat zijn de verwachtingen – dit graag agenderen. Gaat de aanpak wel snel genoeg en zijn er bijvoorbeeld voldoende koppelkansen?
- Reactie NCG: eerst de inspecties en resultaten engineering afwachten, dan is er een indicatie of de getallen die voortvloeien uit de statistische risicomodellen van NAM aansluiten bij wat er in de werkelijkheid aan de orde is. Het aantal te versterken woningen bepaald in welke mate er gebiedsgericht gewerkt kan worden met koppelkansen. Overigens is de huidige normering gebaseerd op veiligheid, niet op het voorkomen van schade. Als je daar wel naar kijkt, voegt dat een nieuwe dimensie toe. Zie o.a. het SodM-Advies bij het voorgenomen Winningsbesluit ten aanzien van DS1 en DS2. Er moet een politiek-bestuurlijke afweging worden gemaakt over wat aanvaardbare schade is. Die discussie is tot op heden niet gevoerd. Sturen op het vermijden van schade is iets heel anders dan versterken op 'near collapse' en heeft een grote impact op het meerjarenprogramma.
- De NCG licht toe dat besluiten over versterking of toepassing van regelingen uitgaan van de huidige KNMI-kaart en NPR. In het Meerjarenprogramma is aangegeven dat we twee keer per jaar de kaders kunnen actualiseren op basis van gevalideerde inzichten. Als daar in dossiers ten onrechte op vooruit wordt gelopen, is het verzoek dit bij de NCG kenbaar te maken.

- De heer Den Oudsten (Groningen) maakt melding van de gesprekken tussen Groningen, NAM en NCG die er momenteel plaatsvinden over te realiseren nieuwbouwprojecten en de toepassing van de Nieuwbouwingeregeling door NAM. Hij adviseert om eventuele stagnatie in andere gemeenten ook kenbaar te maken bij de NCG.
- De NCG geeft aan dat de waardevermeerderingsregeling loopt. Momenteel is €106 miljoen verleend; iets meer dan 82 miljoen is vastgesteld. Er is nog 18 miljoen beschikbaar onder het huidige plafond. NCG maakt samen met de Provincie Groningen een voorstel om in de gesloten regeling het plafond te verhogen. Na de zomer wordt de nieuwe regeling voorgelegd aan de stuurgroepen voor advies en na vaststelling door de NCG met terugwerkende kracht in werking gesteld. De maatschappelijke stuurgroep kan zich vinden in deze aanpak. De bestuurlijke stuurgroep ook.

3c. Uitkomsten voorjaarsnota

De NCG licht de uitkomsten van de voorjaarsnota toe aan de hand van de Kamerbrief. De stuurgroep neemt hier kennis van. Naast de middelen in de voorjaarsnota is met NAM overeengekomen dat zij dit jaar 7 miljoen bijdraagt; over een structurele bijdrage voor de komende jaren wordt overleg gevoerd. Mevrouw Pijs (Rijk) geeft aan dat OCW wil meedenken over de invulling scholenprogramma. De NCG geeft aan dat er nauwe contacten zijn met OCW.

3d. Stand van zaken t.a.v. regelingen

Geen opmerkingen.

3e. Stand van zaken onderzoeken NCG

Geen opmerkingen.

3f. Lange termijn agenda stuurgroepen

Op aangeven van mw. Pijs (Rijk) wordt aan deze agenda toegevoegd: waardevermeerderingsregeling. De uitgangspuntennotitie wordt in de eerstvolgende bestuurlijke stuurgroep (1 september) besproken.

3g. Stand van zaken portefeuilleverdeling stuurgroep (mondelijke toelichting)

De portefeuilleverdeling is zo goed als afgerond; wordt binnenkort bekend gemaakt aan NCG.

4. Agro-Programma Groninger schuren en stallen

Presentatie door LTO-Noord (de heer (10)(2e)) en het NAM Agro-team (de heren (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e)).

- De heer Bakker (Bedum) vraagt naar bodemdaling en achterstallig onderhoud. Deze faciliteiten zouden ook interessant kunnen zijn voor eigenaren van woningen en andere bedrijven.
- Mevrouw Pijs (Rijk/OCW) vraagt in hoeverre de cultuurhistorische waarde wordt bewaakt. De heer Eikenaar (Provincie Groningen) sluit zich hier bij aan.
- De heer Wiersma benadrukt dat het goed zou zijn als de landbouwsector ook uit zichzelf kijkt naar cultuurhistorisch belang van boerderijen.

Reactie NAM/LTO

- LTO en de Commissie Bodemdaling doen momenteel onderzoek naar lokale maaiveldddaling: eerste beeld is dat van de 50 onderzochte hectare 47,5 hectare niet is veroorzaakt door gaswinning.
- Het schurenprogramma wordt door ondernemers benut om achterstallig onderhoud op te lossen door nieuwbouw.
- Een ruimtelijk en cultuurhistorisch afwegingskader vanuit de publieke sector is noodzakelijk om te komen tot een goede inpassing van nieuwbouw.

Reactie NCG:

- Dit is ontwikkeld tussen LTO en NAM met het oog op complexe gevallen. Alle complexe gevallen (dus ook deze) worden door de NCG behandeld.
- Het programma kan pas van start als de publieke sector haar rol speelt t.a.v. ruimtelijke kwaliteit, erfgoed, welstand etc.
- Om gebouwen die niet beschikken over een monumentale status beschikken te beschermen, is het goed dat sloopplannen niet meer met een melding kunnen worden afgedaan. Vanuit de vergunningverlening kan dan de gewenste inbreng t.a.v. ruimtelijke kwaliteit, erfgoed, welstand etc. worden ingebracht.
- Het is van belang dat die verbinding de komende tijd wordt gemaakt met het programma, zodat als het van start gaat dit geen belemmering is.

5. Vervolgopdracht CBS onderzoek

De vervolgopdracht wordt toegelicht.

- Het CBS-onderzoek is onafhankelijk; CBS heeft geen begeleidingscommissie (wettelijk niet mogelijk).
- De onderzoeksmethode waar het onderzoek van professor De Kam op gebaseerd is, wordt meegenomen in CBS; CBS overlegt met Boelhouwers hoe dat te doen. Professor De Kam heeft inmiddels toegang tot alle beschikbare gegevens.
- Op verzoek van de heer Ten Brink gaat de NCG na of CBS in het vervolgonderzoek op postcodeniveau kan rapporteren.
- NCG gaat verder na of er onderscheid gemaakt kan worden in tijdsperiodes: bijvoorbeeld periode voor crisis, na de crisis en na aardbeving Huizinge.

6. Pilot koopinstrument

De NCG licht de stand van zaken toe: er zijn 117 meldingen. Grosso modo wil 50% kleiner gaan wonen in het gebied (overigens vaak binnen het gebied – ouderen die in hetzelfde dorp willen blijven). Een percentage van 20% is werk-gerelateerd, 20% is familie-gerelateerd, de rest is divers (waaronder ook juist groter wonen). Een brede range van vraagprijzen: ongeveer 2/3 beneden de 200.000 euro; 1/3 boven 200.000 euro (dit zijn overigens vraagprijzen, nog geen taxatieprijzen). De begeleidingscommissie trekt vanmiddag haar conclusies, waarna in de zomer een (geanonimiseerde) rapportage volgt. Deze wordt ook in de eerstvolgende stuurgroep besproken. Mevrouw Van Beek en de heer Eikenaar vragen naar het vervolg op de pilot; de wens leeft om de pilot op te volgen en te verbreden. De NCG licht toe dat na afloop van de pilot wordt geëvalueerd. Op basis van de evaluatie kan het gesprek over een eventueel vervolg worden gevoerd. Punt van aandacht is dat de financiering van deze pilot door NAM voor haar rekening wordt genomen. De financiering van een eventueel vervolg is er op dit moment niet.

7. Rol van de NCG t.a.v. het houden van toezicht op de schadeafwikkeling

In de stuurgroepen en de Tweede Kamer is zorg over de afwikkeling van schademeldingen. Zorg zit onder meer op de schademelders die niet reageren, het hoge percentage van uitbetaling zonder dat er zicht is of er daadwerkelijk wordt hersteld en de contra's. Daarnaast is er zorg over de bedrijfsprocessen bij CVW. NCG gaat daarom onderzoek doen onder de betreffende groepen en een audit uitvoeren bij CVW.

De heer Eikenaar ondersteunt deze lijn, maar spreekt zijn zorg uit over de mogelijkheden van de NCG om actie te ondernemen als er tekortkomingen worden geconstateerd. Het managen van verwachtingen is belangrijk. De heer Nadort ziet graag ook CVW-cijfers op dorp/ wijk niveau, zodat de discussie in de gemeente op basis van feiten gevoerd kan worden.

Reactie NCG:

- NCG is in gesprek met CVW over de detaillering van de maandcijfers en de vorm. Het verzoek hierover wordt daarin meegenomen. Daarbij moet voor de detailrapportage recht worden gedaan

aan de privacywetgeving.

- T.a.v. de bevoegdheden van de NCG richting CVW is er momenteel - los van de samenwerkingsafspraken - niet iets geregeld. Mocht blijken dat dit nodig is, dan staat het instellingsbesluit dat niet in de weg.

8. Actualisatie Meerjarenprogramma

Mevrouw Pijs (Rijk) geeft aan dat SZW binnenkort een bezoek brengt aan de regio; SZW wil graag aandacht voor scholing en arbeidsmarkt en dat ook verankeren in het MJP. De heer Den Oudsten: positie van NAM leidt hier ook tot spanningen.

9. Overzicht adviezen Stuurgroep Leefbaarheid

- De heer Bakker (Bedum) pleit voor een verdeling van de gelden (spoor 1 leefbaarheid) over de gemeenten zonder aanvragen te hoeven doen (vast bedrag per inwoner).
- De NCG brengt de gemaakte afspraken en de in de stuurgroep besproken notitie over het leefbaarheidsprogramma van begin dit jaar in herinnering. Mevrouw Pot (in haar hoedanigheid als lid van de stuurgroep Leefbaarheid) licht toe dat als er op dat punt advisering aan de orde is, dit kan worden meegenomen. Advisering over wijziging van de kaders (en dus t.a.v. het aanvullend bestuursakkoord) hoort ook thuis in de bestuurlijke stuurgroep.
- De heer Den Oudsten (Groningen) vraagt in dat licht aandacht voor de gevolgen van gewijzigde positie van Meerstad en de dorpen aan de 'rafelrand' van de stad. Mevrouw Pot (in haar hoedanigheid als lid van de stuurgroep Leefbaarheid) neemt mee dat stad bij eventuele voorstellen op dat punt tijdig wordt meegenomen alvorens de stuurgroep tot adviezen komt.

10. Validatie Arcadis-onderzoek, vervolg

De heer Wiersma (lid van begeleidingscommissie) licht toe dat het rapport bijna is afgerond en de verwachting is dat dit nog voor de zomer wordt gepubliceerd. In deze stuurgroep kan nog niet vooruit worden gelopen op de conclusies. Betrokken schademelders worden voor de zomer geïnformeerd en na het reces volgen nog bijeenkomsten in het gebied. Mevrouw Pijs (Rijk): MEZ vraagt zich af of ze in de begeleidingsgroep wil, wordt nader bilateraal besproken met de NCG.

11. Schadeprotocol en schade-experts

De NCG licht toe:

- In de vergadering van de maatschappelijke stuurgroep uitgebreid besproken; komt een vervolgesprek om misverstanden over de tekst uit de wereld te helpen (er komt altijd een eerstelijns rapport, een schademelding wordt niet telefonisch afgedaan).
- In de eerste fase gaat het om codificeren van wat tot op heden is bereikt. In de fase 2 en 3 zitten beide stuurgroepen 'aan de voorkant'. Beide stuurgroepen wordt hiervoor om input gevraagd. Gaat dan bijvoorbeeld om dynamische contour; wil je dat ja/nee meenemen in schadeprotocol.

De heer Eikenaar geeft aan dat de provincie graag een bijdrage levert. In ieder geval tekst voor c-schades aanscherpen. De toekomstige keuzes ten aanzien van de contour goed doordenken en benoemen. Mevrouw Pijs benadrukt namens OCW dat de schade-expert daadwerkelijk dient te beschikken over de benodigde kennis: deskundig dient gecertificeerd m.b.t. schade aan monumentale panden. De heer Ten Brink deelt de zorgen t.a.v. de toename in C-schades.

Reactie NCG:

- We gaan codificeren wat er is.
- De stuurgroepleden zijn uitgenodigd om opmerkingen m.b.t. (toekomstige) schadeprotocol bij NCG bekend te maken.
- Het vervolg wordt zorgvuldig door beide stuurgroepen doorgesproken.

12. Beantwoording vragen kwartaalrapportage NCG

Geen opmerkingen.

13. W.v.t.t.k.

De heer Michels vraagt naar het proces rondom de betrokkenheid van de waterschappen.

Reactie NCG:

- Proces is gaande met beide waterschappen om ze onderdeel te laten uitmaken van de geschillenregeling, idealiter per september van dit jaar. Besluitvorming daarover moet bij beide waterschappen nog plaatsvinden. Bij een positief resultaat kan de Arbitrer aardbevingsschade Arbitrer mijnbouwschade worden.
- Met Nedmag, AKZO en Gasunie is het gesprek over toetreding tot de geschillenregeling gaande. Tevens wordt gesproken over één loket. Tot slot zijn Tcbb en commissie Bodemdaling beide onafhankelijk gevraagd om te adviseren: "wanneer zijn er redelijke vermoedens dat bodemdaling een rol speelt en onderzoek plaats moet vinden?" Dit om teleurstelling te voorkomen, dat er een beweging op gang komt van het aardbevingsschade naar bodemdaling die veel frustratie oplevert.
- De NCG kondigt aan ook met gemeenten en provincie het gesprek aan te willen gaan of ze willen toetreden tot de geschillenregeling. Dit proces komt na de zomer op gang. Ook komt er na het reces een gesprek met gemeenten over welke rol de gemeente heeft als een huis in stutten geen aardbevingsschade heeft.